

Venušky v Riu

Jan Nevrkla

KONTAKT bB

Od 7. do 18. září 2016 proběhly ve druhém největším brazilském městě Rio de Janeiro letní paralympijské hry. V tomto článku bych se chtěl ohlédnout nejen za vystoupením plaveckého týmu druhé generace KONTAKTU bB a Českého svazu tělesně postižených sportovců.

OD BARCELONY K RIU — HISTORICKÝ EXKURZ I SE ZÁKRUTAMI

V roce 1992 se uskutečnil první plavecký kemp na Strahově a I. ročník plaveckých závodů Strahov Cup. Byl to rok nula, rok paralympijský, ale na paralympiádu v Barceloně se žádný český plavec nekvalifikoval. O čtyři roky později už na paralympiádu do Atlanty odjela dvojice plavců — Kateřina Coufalová získala ve světovém rekordu zlatou medaili na prsašské stovce a Martin Kovář si zaplavoval tři finále. Další čtyři roky nato získalo pod vedením trenéra Nevrkly devět tělesně postižených plavců devět medailí a Kovář s Hoffmanovou se na svých tratích stali paralympijskými vítězi ve světových rekordech. Roku 2004 se na paralympiádu do Atén kvalifikovalo čtrnáct plavců **KONTAKTU bB**, Martin Kovář získal tři zlaté medaile ve třech světových rekordech, Jan Nevrkla byl šéfem mise stopětičlenné výpravy Českého paralympijského týmu a Radka Kučírková její sportovní manažerkou. Výprava s 65 sportovci získala 32 medailí, z toho 16 zlatých, a umístila se na 12. místě v hodnocení zemí.

S těmito úspěchy v zádech se Jan Nevrkla pokusil o transformaci Českého paralympijského výboru, a tato snaha byla „po zásluze oceněna“ vyloučením celého Českého svazu tělesně postižených ze struktury Českého paralympijského výboru (ČPV); plavání, jež bylo ve svazu organizováno, tak zůstalo bez financí a bez možnosti vysílat plavce, kteří nepřestoupili na světové soutěže. Nově vznikla Česká asociace tělesně handicapovaných

sportovců, do ní byly nality finance náležející svazu a sportovcům byly nabídnuty finančně výhodné podmínky — členství v nové asociaci se stalo podmínkou účasti na paralympiádě. Ze svazu a z **KONTAKTU bB** odešli před paralympiádou v Pekingu 2008 mimo jiné i Petráček, Povýšil, Třebínová, což jsou jediní plavci, které byla asociace schopná připravit i na letošní hry v Riu. Došlo k rozbití dlouhodobé koncepce a **KONTAKT bB** začal vše budovat znovu. V roce 2013 byl již ČPV nucen vyslat na MS i naše plavce, a tak se po vynucené sedmileté pauze dočkali úspěšného mezinárodního comebacku Kateřina Lišková a Vojtěch Franěk, spolu s nimi i Tomáš Hlavinka, a o slovo se začali hlásit i nově vyrůstající žáci.

Dvanáct let po Aténách se podařilo na paralympiádu v Riu kvalifikovat dvěma plavkyním z této úplně nové generace. V době Atén jim bylo 6, resp. 2 roky. Ve svých 18, resp. 14 letech v Riu udělaly první významný krok na paralympijské scéně. V jedné vzrušené debatě se nám jejich jména slila a Vendula s Anežkou byly náhle v kouzlu nechtěného označeny Venuška — a to jim také zůstalo. Obě Venušky splnily náročné mezinárodní limity třídy S8 v pěti, resp. čtyřech disciplínách. Symbolické je, že k navýšení kvóty pro ženy ČR napomohla zásadně Kateřina Lišková svým výkonem na mistrovství republiky a umístěním ve světovém žebříčku. Splněný limit na paralympiádu měl i Vojtěch Franěk. Jako trenér byl námi navržen nekonfliktní, minulostí nezatížený Štěpán Cagaň. Přesto až vytrvalé stanovisko rodičů způsobilo změnu

postoje ČPV, který chtěl původně do Ria obě mladé plavkyně vyslat bez svazem nominovaného doprovodu.

PARALYMPIJSKÁ PREMIÉRA VENUŠEK

Venušky vyrostly ze širokého programu pro tři sta osob na čtyřech místech republiky, kde příprava probíhá podle jednotného tréninkového schématu připraveného Janem Nevrlou v Praze. Vendy se celoročně připravuje v domovském klubu **SK KONTAKT KARLOVY VARY** s trenérkou Štěpánkou Řehořkovou a Anežka plave v **SK KONTAKT PRAHA** pod vedením Jana Nevrlky. Během letní přípravy ve Strakonících a pražském Aquacentru Šutka plavaly denně kolem osmi kilometrů a kompenzačně hodně cvičily jógu.

Hlavní disciplínou Vendy Duškové byla kraulová čtyřstovka, kterou před davem burácejících fanoušků zvládla na výbornou. Připravovali jsme se na čas 5:20 a Vendy ho zaplavala v dopoledních rozplavbách i v odpoledním finále. Posunula svůj osobní rekord o 5 sekund a postoupila do finále, když musela porazit papírově lepší soupeřky. Výsledné 8. místo je splněním cíle, který jsme si dali, přičemž čas je daleko důležitější než umístění. Totéž platí i pro prsou stovku, kde Vendy zopakovala jak postup do finále a 8. místo, tak skvělé osobní zlepšení o 2 sekundy. I ve zbývajících disciplínách si Vendy vylepšila osobní maxima a skvělé bylo, že jí forma vydržela po celou dobu her.

Vzhledem k delšímu čekání na první start měla Anežka pozici složitější. Z hlediska vyladění a odpočinku to byla u plavkyně sprinterky výhoda, ale čekání způsobilo u čtrnáctileté sportovkyně i odeznění správného závodního naladění. Před prvním startem si navíc Anežka natáhla šlachy v podkolenní. To si nechala pro sebe, prý „aby to nikdo nemusel řešit“, a tak jsme si mohli hlavu ulámat nad tím, co se děje. Znaková stovka byla sice na úrovni osobního rekordu, ale přesto 4 sekundy za šéftrenérovými propočty podle tréninkových časů. Až po kraulové padesátce, na které nepochopitelně odešla v závěru, vyšlo najevo, že má problém a výkon je jím značně limitován. Byť to nijak výrazně nebolelo, nemohla kopat v plném rozsahu. Jednou a půl nohou ale zaplavala časy na úrovni osobáků, na polohové dvoustovce si jej dokonce o kousek vylepšila, a tak byly její výkony v dané situaci vynikající.

Trochu statistiky

- Vendy — dvě 8. místa na 400 m kral a 100 m prsa. V letošních tabulkách bylo na kraulové čtyřstovce ve třídě S8 celkem 42 a na prsařské stovce 34 plavkyň, limit do Ria jich splnilo pouze 23, resp. 24, a z těch prošlo nominačním sítím národních paralympijských výborů shodně 11 plavkyň, jež nastoupily v těchto disciplínách na start v Rio.
- Anežka — 11. místo na znakové stovce, v této disciplíně bylo ve třídě S8 v letošních světových tabulkách 54 plavkyň, z nich 31 splnilo limity, 18 prošlo sítím národních nominací paralympijských výborů a postavilo se v Rio na start. Jednalo se o nejvíce obsazenou disciplínu.

Osobní vyjádření Venušek a Štěpána

„Monstróznost akce byla pro nás, paralympijské nováčky, zajímavá a trochu náročná na strávení, ale jsem rád, že jsem mohl děvčata doprovázet. Velmi nám pomáhaly pozdravy z domova,“ komentuje Štěpán Cagaň, pro kterého se jednalo po účasti na ME a MS o paralympijskou premiérou.

„Je to tu všechno strašně veliký, mnoho obřích paneláků, všude jsou kontroly, vysoké ploty, stráže, které nás hlídají, ale jinak pěkný. Dopravu v paralympijské vesnici jsme nemuseli využívat. Panelák, ve kterém jsme bydleli, byl kousek od jídelny i od nádraží, takže nebylo nutné využívat ‚vesnickou‘ dopravu, kterou jsme však slýchali, neboť jsme měli zastávku pod okny,“ popisuje Anežka dojmy z Paralympijské vesnice.

„Moc jsme si užili jeden výletní den s tatínkem Anežky, stihli jsme zavítat na Cukrovou homoli, Corcovado i na pláž Copacabana a ochutnali jsme jídlo v místní restauraci, což bylo velkým zpestřením po paralympijské jídelně, kde to bylo tak nějak pořád stejné. Výhled byl asi lepší z Cukrové homole. U Ježíše bylo strašně moc turistů, všichni se fotí s rotaženými pažemi a člověk si tak ani neužije výhledů na Rio. Jo a milují tady klimatizaci. Takže všude je strašná zima a venku zase strašně vedro, bez bundy se tady neobejdete,“ dodává Vendy, ale v podstatě jsou ve všem obě Venušky ve shodě.

EPILOG

Celá výprava ČR skončila v hodnocení zemí na 51. místě, což je za dvanáct let sešup o 39 míst. Novými sportovci ve výpravě byli prakticky pouze mladé plavkyně KONTAKTU bB, a přesto je výprava hodnocena i na ministerstvu školství a ostatními politiky jako úspěšná. Stačí snad u handicapovaných jenom to, že vůbec něco dělají? Politici si možná myslí, že v této sféře nemají nést vrcholová funkcionáři a špičkově placení manažeři odpovědnost za mizerné výsledky. Nebo je důležitější jejich využití pro případné politické kampaně?

Foto: archiv Kontaktu bB

Kontakt

KONTAKT bB — Plavecká akademie bez bariér
Strahov — blok 1, Vaníčková 315/7, 169 00 Praha 6
Tel.: 724 219 068 • E-mail: praha@kontaktbb.cz
www.kontaktbb.cz